

سی‌امین کنگره اتحادیه بین‌المللی تعاون I.C.A.

مهدی طالب

اولین کنگره اتحادیه بین‌المللی تعاون در سال ۱۸۹۵ در لندن تشکیل شد. اهداف اساسی اتحادیه یکسال بعد در پاریس به تصویب دومین کنگره رسید، از آن زمان به بعد تا سال ۱۹۷۲ هر سه سال یکبار کنگره اتحادیه در یکی از کشورهای عضو تشکیل می‌شد اما از این سال به بعد کنگره هر چهار سال یکبار به ترتیب در پاریس، مسکو، هامبورگ، و استکهلم با شرکت نمایندگان سازمانهای عضو و ناظران مدعو جلسات خود را برپا کرده است. تنها دوبار در تشکیل جلسات کنگره وقفه ایجاد شده است، یک بار در فاصله سالهای ۱۹۱۳ تا ۱۹۲۱ و بار دیگر در فاصله ۱۹۳۷ تا ۱۹۴۶ که اروپا درگیر جنگ بود، اصول اساسی تعاون در سال ۱۹۳۷ مورد تصویب کنگره قرار گرفت، اصول مزبور که تحت تاثیر اصول تعاونی مستخرج از اساسنامه تعاونی مصرف پیشگامان منصف راچدیل (۱۸۴۴) بود. مورد قبول همه سازمانهای تعاونی عضو اتحادیه نبود، لذا در بیست و دومین کنگره در مورد انتخاب پنج نفر صاحب نظر تعاونی از

کشورهای هندوستان، شوروی، آلمان، انگلستان و امریکا اقدام شد و اصول چهارگانه تعاونیها در بیست و سومین کنگره اتحادیه منعقد در وین به تصویب رسید.

اصول مزبور عبارتند از:

- عضویت در یک موسسه تعاونی اختیاری است و می باید بدون هیچگونه تزییفات ساختگی یا تبعیضات مذهبی، سیاسی، اجتماعی بطور یکسان در اختیار کسانی قرار گیرد که می توانند از خدمات تعاونی استفاده کنند و مسئولیتهای عضویت را قبول نمایند.

- موسسات تعاونی سازمانها دموکراتیک هستند و امور آنها را افرادی که بر طبق مقررات مورد توافق اعضاء انتخاب یا منصوب شده اند اداره می کنند. اعضای تعاونیهای ابتدائی (تعاونیهای با عضویت اشخاصی حقیقی) از حق تساوی رای (یک عضو، یک رای) و شرکت در اتخاذ تصمیم در مورد تعاونی برخوردارند. غیر از تعاونیهای مزبور، اداره امور سایر تعاونیها (تعاونیهای ثانویه یا اتحادیه که اعضای آنها را، اشخاص حقوقی تشکیل می دهند) بر طبق اصول دموکراتیک صورت می گیرد.

- به سهام اعضاء تعاونی، در صورت وجود سود ویژه، سود به نرخ ثابتی تعلق می گیرد.
- سود ویژه یا پس اندازهایی که از معاملات شرکت تعاونی عاید می شود. متعلق به اعضای تعاونی است و تقسیم آن باید به گونه ای باشد که عضوی به ضرر عضو دیگر اضافه ای دریافت نکند. این امر با تصمیم اعضاء به شرح زیر عمل می شود:

- سود مزبور جهت توسعه تعاونی صرف شود.

- سود مزبور به مصرف خدمات عمومی مورد نیاز اعضاء برسد.

- سود مزبور به نسبت معاملات انجام شده هر عضو با تعاونی بین آنها توزیع شود.
در سنی امین کنگره منعقد در توکیو که با هدف بحث و بررسی راجع به «ارزشهای نظام تعاونی» و پاسخگویی به سوال «مدلهای تعاونی کدام اند و نقش آنها در آینده چیست؟ تشکیل شده بود، توصیه هائی برای تجدیدنظر در اصول تعاون مطرح گردید.^۲

- اصل مربوط به سود محدود سرمایه باید به نحو انعطاف پذیری مورد تجدیدنظر قرار

گیرد.

- شیوه های تشکیل سرمایه می بایست به وضوح بصورت یکی از اصول تعاونی تدوین

گردد.

- اصل مربوط به دموکراسی (هر عضو، یک رای) باید به مشارکت کارکنان تعاونی در

اداره دموکراتیک تعاونی نیز توجه کند.

- نیاز برای رسیدن به درجه‌ای متناسب از استقلال در تعاونیها باید در اصلی از اصول تعاونی مورد تاکید قرار دهد.

علاوه بر اینها در گزارش، آکه بوک که به پیشنهاد کنگره قبلی (منعده در استکلهم) تهیه شده است توصیه گردید که اصول تعاونی به دو نوع تقسیم شود:

(۱) اصول پایه و اساس تعاونی Basic Co - operative Principles که اساس تعاونی جهانی را به وضوح بیان دارد.

(۲) اصول عملی تعاونی Basic Co - operative Practices که باید برپایه انواع مختلف تعاونیهای موجود در دنیا تدوین گردد و اساس آنها بصورت کاربردی و در قالب مقرراتی برای اجراء ارائه شود.

سازمانهای تعاونی کشورهای مختلف عضویت اتحادیه بین‌المللی تعاون را دارند. در مارس سال ۱۹۹۲ جمعا ۶۶۲/۹۷۰/۵۴۵ نفر از طریق شرکتهای و سازمانهای تعاونی مربوط عضویت اتحادیه مزبور را داشته‌اند، ۱۹۴ سازمان ملی و ۹ سازمان بین‌المللی و ۸۲ کشور عضو I.C.A هستند از ایران فقط سازمان مرکزی تعاون روستائی عضویت این اتحادیه را دارد.

سی‌امین کنگره این اتحادیه که برای اولین بار از بدو تاسیس، در آسیا تشکیل میگردد جلسات رسمی خود را از ۲۷ لغایت ۳۰ اکتبر ۱۹۹۲ در توکیو منعقد کرد.

قبل از تشکیل جلسات رسمی کنگره، در ماه اکتبر کنفرانسهایی در زمینه تعاونیهای جنگل، شیلات، کشاورزی، تعاونیهای مصرف با شرکت نمایندگان سازمانهای تعاونی و اساتید دانشگاهها برای بحث و تبادل نظر در زمینه تعاونیهای تخصصی تشکیل گردید. از سال ۱۹۸۸ که بیست و نهمین کنگره در استکلهم برپا گردید مقرر شده است که جلساتی چند روزه قبل از برپائی جلسات کنگره در زمینه مطالعات و تحقیقات تعاونی برپا گردد. از ۲۳ لغایت ۲۵ اکتبر جلسات مزبور با شرکت اساتیدی از کشورهای استرالیا، کانادا، چین، فنلاند، آلمان، یونان، مجارستان، هند، ایران، کره جنوبی، کره شمالی، مالزی، نروژ، فیلیپین، پرتغال، اسپانیا، سری لانکا، سوئد، تایوان تانزانیا و انگلستان تشکیل شد و برای اولین بار نگارنده امکان شرکت در این جلسات و جلسات کنگره را پیدا کرد. مطالب مطروحه در این کنفرانسها و کنگره به لحاظ عنایت به ارزشهای تعاونی و مسئله محیط زیست و نقش تعاونیها در طلیعه قرن بیست و یکم درخور اهمیت فراوان بود امیدوار است که با همکاری گروه آموزشی تعاون و رفاه اجتماعی، بتدریج امکان ترجمه و نشر برخی از مقالات ارزنده این کنگره فراهم آید.

يادداشتها

1- International Co - Operative Alliance.

2- Sven Ake Book, Co - Operative Values In a Changing World. Report to the I.C.A congres Tokyo, October 1992. P239.